

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku M. S.
przy uczestnictwie D. W. i S. W.
o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej przechodu
i przejazdu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestników na rzecz wnioskodawcy kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł, tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestników D.W. i S.W. od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt I Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.).

Skarżący przedstawiając uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w kontekście zarzucanego naruszenia prawa materialnego oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie wykazali, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi efekt ewidentnych błędów w zakresie wykładni prawa i w konsekwencji jest oczywiście nieprawidłowe, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej. Przede wszystkim zwrócić uwagę należy, iż zarzut naruszenia art. 292 k.c. w zw. z art. 172 § 1 k.c. został sformułowany w oderwaniu od poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych, które przy braku oparcia skargi kasacyjnej na drugiej podstawie (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) są wiążące w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z ustaleń faktycznych wynika, że utwardzanie pasa drogowego rozpoczęło się w 1977 r., zaś zlokalizowany na szlaku przejazdu przy dojeździe do drogi publicznej mostek istniał jeszcze wcześniej, a także, iż szlak ten na niemal całej długości ma 4 metry szerokości, na co wskazują miejsca posadowienia ogrodzeń wzdłuż jego przebiegu. Wskazanie w zarzucie, iż szlak ten rozszerzał się stopniowo z 2, 2, 5 metra pozostaje w sprzeczności z poczynionymi przez Sąd Okręgowy ustaleniami faktycznymi. Określając przebieg nabytej przez wnioskodawcę skutek zasiedzenia służebności gruntowej, Sąd drugiej instancji odwołał się w sentencji orzeczenia do mapy sporządzonej przez biegłego sądowego, która stanowi jego integralną część. Podkreślić należy, iż - jak to zostało wyjaśnione w orzecznictwie - szlak służebności

gruntowej obejmuje również teren, nad którym znajdują się nadwozia przejeżdżających pojazdów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1981 r., II CRN 232/81, OSNCP 1982, nr 4, poz. 62), czy doczepione do pojazdów maszyny rolnicze podczas ich transportu. Posiadanie w takim zakresie służebności gruntowej wyznacza jej szlak na danym gruncie.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Również w ramach uzasadnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c. skarżący wprowadzają nowe elementy stanu faktycznego, co już z tej przyczyny niweczy zasadność tej przesłanki, jako podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej. Według ustaleń, które stanowiły podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia, najpierw rodzice wnioskodawcy, a po przeniesieniu na niego gospodarstwa rolnego wnioskodawca korzystali ze sporny szlaku drożnego oraz urządzali trwałe i widoczne urządzenie w postaci utwardzonego pasa. Sąd drugiej instancji doliczył na podstawie art. 176 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c. do posiadania przez wnioskodawcę służebności gruntowej okres posiadania jego poprzedników prawnych. Skoro wnioskodawca spełnił przesłanki wymagane do zasiedzenia służebności, to bez znaczenia pozostaje okoliczność, że ewentualnie inne osoby także korzystały z tej drogi jako szlaku prowadzącego do okolicznych pól, jakkolwiek nie wynika to z ustaleń faktycznych. W sytuacji, gdy kilka osób, będących właścicielami różnych nieruchomości spełnia przesłanki uzasadniające nabycie służebności przez zasiedzenie, każda z nich może wystąpić ze stosownym wnioskiem. Prawo cywilne materialne nie zna instytucji nabycia przez zasiedzenie

służebności w ułamkowych częściach przez właścicieli różnych nieruchomości władających.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 180, ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).